

Broedende roofvogels in 2024

Havik nest 1254 op 18 mei

Loonse en Drunense Duinen, Hooge Bank, Baardwijkse Overlaat, Huis ter Heide, Elshoutse wielen en de polders tussen Elshout/Drunen/Waalwijk/Sprang-Capelle/Waspik en de Bergsche maas

Torenvalk op 3 juni

Inleiding

In 2024 hebben wij zoals we dat al jaren doen, onderzoek gedaan naar het voorkomen van broedende roofvogels in een gebied in de omgeving van Drunen-Waalwijk-Sprang-Capelle-Waspik-Kaatsheuvel-Loon op Zand. Als onderdeel daarvan controleren we ook alle hoogspanningsmasten tussen Raamsdonksveer en Haarsteeg, een afstand van ongeveer 19 km met 61 masten. We vonden hierop dit jaar slechts één broedende boomvalk.

Werkwijze

In het winterhalfjaar zoeken we nog naar nesten die we mogelijk in het vorige broedseizoen gemist hebben en naar eventuele nieuwbouw. In het broedseizoen zelf worden alle bij ons bekende nesten gecontroleerd en wordt actief naar nieuwe nesten gezocht. Indien een bezet nest is gevonden wordt dit zo goed mogelijk tot aan het uitvliegen gevolgd.

Het controleren doen wij in het begin met verrekijker of telescoop maar later bij de meeste nesten met een camera op lange stok waarmee we nesten tot ongeveer 24 meter hoogte kunnen bereiken. In de polder zijn een aantal nesten met een drone gecontroleerd.

Nestcontroles bij de bruine kiekendief zijn, in verband met mogelijke verstoring, niet gedaan. Er is alleen op afstand gekeken.

Dit jaar werden de LDD door Sovon op alle broedvogels geïnventariseerd. Wij hebben regelmatig contact gehad met inventariseerder Bas Hissel en over en weer zijn bevindingen betreffende de roofvogels uitgewisseld. Door ons is dit als zeer prettig ervaren en leverde ons enkele nesten meer op.

Het onderzoek werd dit jaar enigszins bemoeilijkt doordat grote delen van de bossen het gehele broedseizoen onder water stonden.

In totaal vonden we 84 bezette roofvogelnesten. Voor het zevende achtereenvolgende jaar hadden we een nest van een raaf.

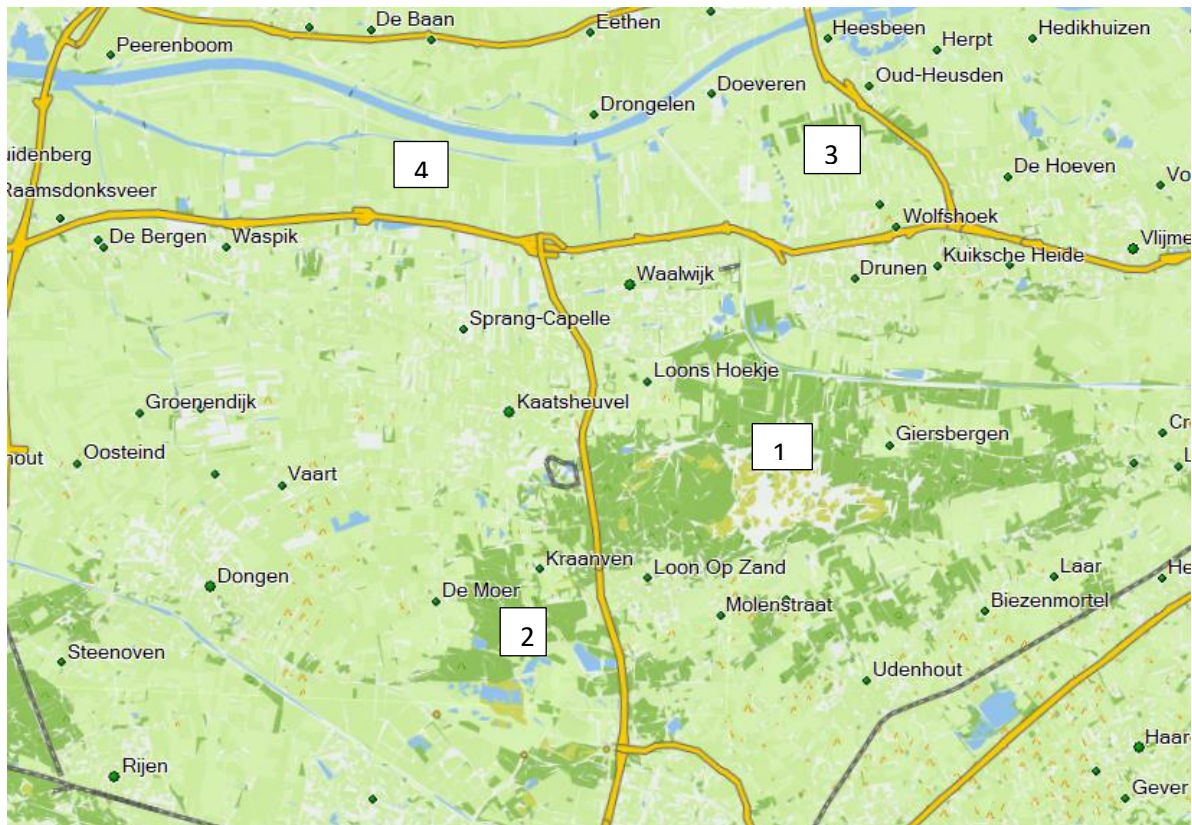
Foto's: tenzij anders vermeld afkomstig uit filmopnames bij de nestcontroles.

Deelnemers:

Antoon Muskens	Harry Boezer
Ard Lagrouw	Kees Kraneveld
Jan van Son	Theo Putters

Kees Kraneveld
Jacob van Ruysdaelstraat 37
5143 GL Waalwijk
kraneveld@hotmail.com
06-51791583

Gebied

Het door ons onderzochte gebied kunnen we onderverdelen in de volgende deelgebieden:

- 1 Loonse en Drunense Duinen, Hooge bank en Baardwijkse Overlaat
- 2 Huis ter Heide
- 3 Elshoutse wielen
- 4 Polders ten noorden van Elshout/Drunen/Waalwijk/Sprang-Capelle/Waspik

Het hele seizoen een natte bedoening

Havik

Nest 1251 op 14 april 2024

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
nesten	25	24	20	22	21	22	17	21
mislukt	1	1	2	2	7	0	3	3
aantal jongen uit	42	57	44	45	25	55	32	42
per gelukt nest	1,7	2,5	2,4	2,2	1,8	2,5	2,3	2,3

Het aantal broedende haviken lijkt in vergelijking met vorig jaar wat aan te trekken maar dat klopt niet helemaal. Vorig jaar hebben wij naar alle waarschijnlijkheid twee nesten gemist!! Over het geheel een licht dalende lijn in aantal nesten.

Onder de mislukte nesten zitten er twee op Huis ter Heide. Op beide nesten zijn eieren aangetroffen maar bij een volgende controle waren beide nesten leeg.!

Het andere mislukte nest in de Eendenkooi is in de broedfase uit de boom gewaaid.

Nest A312 op 5 juni 2024

Buizerd

Nest A376 op 31 mei 2024 Mollen als prooi bij dit nest in de polder.

Dit jaar vonden we 43 bezette nesten van de buizerd.

Ongeveer hetzelfde als de vier voorafgaande jaren, maar beduidend minder dan in de jaren 2017-2019.

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
nesten	65	68	79	53	40	51	47	43
mislukt	11	15	11	14	5	8	3	11
aantal jongen uit	93	94	138	61	49	73	81	50
per gelukt nest	1,7	1,8	2,0	1,6	1,4	1,7	1,8	1,6

Wel vrij veel mislukte nesten dit jaar. De oorzaak is vaak onbekend.

Van de 32 gelukke nesten waren er 19 waar maar één jong uitvloog.

Op Huis ter Heide vlogen van een nest 4 jongen uit. Ook vorig jaar bij dit nest 4 jongen. Goed ouderpaar en blijkbaar genoeg prooi. (vuilstort De Spinner)

Nest A222 op 19 april 2024 De buizerd heeft camera nog niet gezien

Sperwer

Nest 198 op 7 mei 2024

We vonden acht bezette nesten van de sperwer maar zeven daarvan mislukten. Het blijft erg moeizaam gaan met de sperwers in de bosgebieden.

Bij twee mislukte nesten lagen de restanten (veren) van het vrouwtje onder het nest. Bij vijf mislukte nesten waren er al jongen maar die waren bij de volgende controle verdwenen.

De geplukte vrouwtjes zullen waarschijnlijk door een havik gepakt zijn. De havik kan ook de jongen van de nesten gehaald hebben maar we mogen het aandeel daarin van de boomarter niet onderschatten. Vaak wijzen sporen in het gebied op de aanwezigheid van boomarters.

Zo troffen wij onder roofvogelnesten 5 lege pindakaaspotjes aan die door bewoners in de buurt als vogelvoer bij hun huis waren opgehangen maar waarvan gezien is dat die in het geheel door een boomarter werden meegenomen!

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
nesten	3	6	8	8	2	7	3	8
mislukt	1	3	2	8	1	4	1	7
aantal jongen uit	8	7	22	0	3	13	9	5
per gelukt nest	4,0	2,3	3,7	0,0	3,0	4,3	4,5	5,0

Met deze kleine aantallen zegt het gemiddelde aantal uitgevlogen jongen per nest niets.

Nest 198 met kleine jongen op 6 juni.

Op 19 juni was het nest leeg door predatie.

Foto Frans van Gils Juveniele sperwer bij de haven van Waalwijk

Sperwer heeft bij de haven van Waalwijk gebroed maar pas ná uitvliegen na een tip ontdekt.

Wespendief

Nest 336 op 11 juni 2024

Op 11 juni ontdekten we op Huis ter Heide een broedende wespandief. Zat op een oud nest dat al vanaf 2017 bij ons bekend was maar waarop wij nog nooit een broedende roofvogel gezien hadden. Op dat moment lag er één ei in het nest en het vrouwtje vloog af.

Op 18 juli weer gecontroleerd en weer vloog het vrouwtje af. Er lag nog steeds één ei in het nest en dat had eigenlijk al uit moeten zijn.

Op 24 juli opnieuw gecontroleerd. Geen wespandief te zien en in het nest lag nog steeds het ene ei. Helaas mislukt!

Nest 336 op 18 juli 2024 met geruide armpen (lag later onder het nest)

Torenvalk

Interesse genoeg maar uiteindelijk is in deze kast niet gebroed

Met de torenvalk gaat het niet goed in ons gebied en dan hebben we het over de poldergebieden.

In de Loonse en Drunense Duinen broeden geen torenvalken maar wel een aan de rand daarvan in een kast op particulier terrein.

Op Huis ter Heide werden geen broedende torenvalken gevonden.

Huis ter Heide is volgens ons zeer geschikt om kasten te plaatsen want daar zien wij regelmatig torenvalken. Door NM is slechts één kast geplaatst (meer mocht van NM niet) op een volgens ons minder geschikte plaats. Deze was ook dit jaar niet bezet.

Het aantal gevonden bezette nesten was met 7 weer minder dan vorig jaar. Wel moet opgemerkt worden dat bij zeker 5 nestkasten torenvalken vertoefden maar die niet tot broeden zijn overgegaan.

Dit jaar alleen maar gebroed in nestkasten.

Bij het mislukte nest zijn 4 van de 5 eieren uit de nestkast verdwenen.

Ook viel een nestkast met jongen van de paal. Door Ard Lagrouw is alles hersteld, de vijf jongen teruggeplaatst en later zijn alle uitgevlogen.

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
nesten	6	7	14	22	15	10	10	7
mislukt	1	0	1	2	2	4	2	1
aantal jongen uit	24	40	58	75	59	30	37	29
per gelukt nest	4,8	5,7	4,5	3,7	4,5	5,0	4,6	4,8

Gevallen kast met jongen op de grond

De jongen worden door Ard teruggeplaatst in de gerepareerde kast

Boomvalk

Foto Harrie Boezer

Er zijn twee bezette nesten van de boomvalk gevonden.

Een op een hoogspanningsmast en het is het vijfde opeenvolgende jaar dat op deze mast of een ernaast wordt gebroed.

Foto Harry Boezer

Nest op 6 augustus

De ander zat in een zwarte els en ook die broedt jaarlijks in dat territorium. Dit nest was niet eenvoudig te vinden temeer daar het gebied er omheen onder water stond. Uiteindelijk door Ard Lagrouw gevonden en met de drone de jongen gefotografeerd.

Foto Ard Lagrouw met drone

Van beide nesten zijn drie jongen uitgevlogen.

Op Huis ter Heide in een bepaald gebied regelmatig boomvalk gehoord en gezien maar geen nest gevonden.

Toch vlogen er in augustus daar twee juveniele boomvalken dus moeten ze toch ergens daar gebroed hebben!

Raaf

30 maart 2024

De raaf broedde in hetzelfde nest als vorig jaar. Bij de eerste controle met de camera op 30 maart lagen al drie jongen in het nest. Bij controle op 10 april waren er nog steeds drie jongen maar op 18 april nog maar twee waarvan er ook nog één dood was. Het enig overgebleven jong is uitgevlogen.

Dit jaar is er niet geringd. De dag waarop dit zou gebeuren was het weer te slecht.

24 april 2024

Slechtvalk

Foto Harry Boezer Af en toe een 2kj slechtvalk

Dit jaar géén broedende slechtvalk in ons gebied.

Dat is waarschijnlijk het gevolg van de vogelgriep die ook veel slachtoffers onder de slechtvalken heeft gemaakt.

Dit tekende zich al af in het winterhalfjaar toen maar af en toe een slechtvalk werd waargenomen.

Op de Clemenskerk in Baardwijk vertoefde in het vroege voorjaar even een slechtvalk.

Bruine kiekendief

Foto Harry Boezer

Dit jaar hadden we één broedende bruine kiekendief in ons gebied maar helaas is dit in de broedfase mislukt. Mogelijk ten gevolge van verstoring want het nest lag niet op zo'n goede plaats. Een wandelpad liep er niet ver vandaan en bovendien mocht dit nest zich verheugen op wel heel veel belangstelling van "fotografen".

Mislukte nesten

HtH															
	havik			buizerd			sperwer			wespendif			totaal		
	nesten	mislukt		nesten	mislukt		nesten	mislukt		nesten	mislukt		nesten	mislukt	
2017	6	2	33%	6	1	17%	0	0		0	0		12	3	25%
2018	6	1	17%	16	8	50%	1	1	100%	0	0		23	10	43%
2019	5	1	20%	14	1	7%	0	0		0	0		19	2	11%
2020	7	2	29%	7	2	29%	1	1	100%	0	0		15	5	33%
2021	4	2	50%	3	0	0%	0	0		0	0		7	2	29%
2022	5	0	0%	10	4	40%	2	2	100%	1	1	100%	18	7	39%
2023	5	2	40%	9	2	22%	0	0		0	0		14	4	29%
2024	5	2	40%	10	4	40%	2	2	100%	1	1	100%	18	9	50%
	43	12	28%	75	22	29%	6	6	100%	2	2	100%	126	42	33%
LDD															
	havik			buizerd			sperwer			wespendif			totaal		
	nesten	mislukt		nesten	mislukt		nesten	mislukt		nesten	mislukt		nesten	mislukt	
2017	14	5	36%	32	5	16%	3	1	33%	0	0		49	11	22%
2018	13	2	15%	23	1	4%	5	2	40%	1	1	100%	42	6	14%
2019	10	0	0%	35	7	20%	7	2	29%	0	0		52	9	17%
2020	9	0	0%	15	5	33%	6	6	100%	0	0		30	11	37%
2021	11	4	36%	13	5	38%	2	1	50%	0	0		26	10	38%
2022	10	0	0%	20	4	20%	4	2	50%	0	0		34	6	18%
2023	7	1	14%	16	1	6%	3	2	67%	0	0		26	4	15%
2024	10	0	0%	20	4	20%	6	5	83%	0	0		36	9	25%
	84	12	14%	174	32	18%	36	21	58%	1	1	100%	295	66	22%
totaal															
	havik			buizerd			sperwer			wespendif			totaal		
	nesten	mislukt		nesten	mislukt		nesten	mislukt		nesten	mislukt		nesten	mislukt	
2017	20	7	35%	38	6	16%	3	1	33%	0	0		61	14	23%
2018	19	3	16%	39	9	23%	6	3	50%	1	1	100%	65	16	25%
2019	15	1	7%	49	8	16%	7	2	29%	0	0		71	11	15%
2020	16	2	13%	22	7	32%	7	7	100%	0	0		45	16	36%
2021	15	6	40%	16	5	31%	2	1	50%	0	0		33	12	36%
2022	15	0	0%	30	8	27%	6	4	67%	1	1	100%	52	13	25%
2023	12	3	25%	25	3	12%	3	2	67%	0	0		40	8	20%
2024	15	2	13%	30	8	27%	8	7	88%	1	1	100%	54	18	33%
	127	24	19%	249	54	22%	42	27	64%	3	3	100%	421	108	26%

LDD= Loonse en Drunense Duinen

HtH= Huis ter Heide

Elk jaar mislukken een aantal roofvogelnesten. Soms in de broed-fase en soms in de jongen-fase. Opvallend het hoge percentage mislukte broedsels op HtH ten opzichte van de LDD. Van alle roofvogelnesten op HtH mislukten er in 2024 50%

Foto Theo Putters boommarter verstoord tijdens slaap in buizerdnest

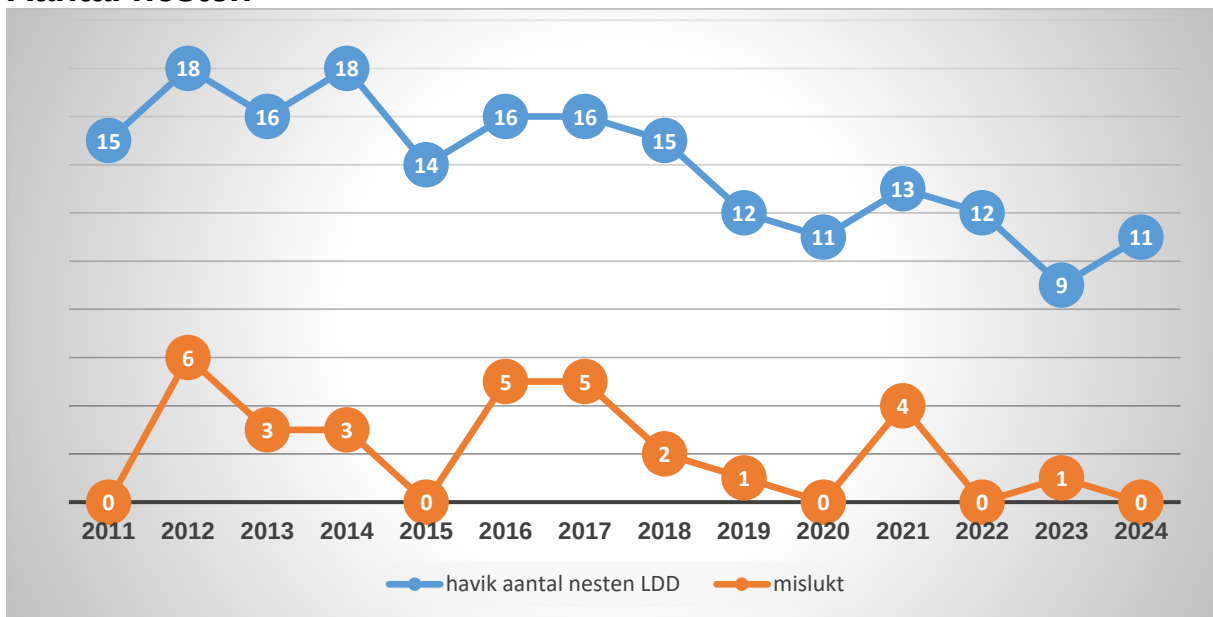
Totaal gevonden nesten 2017-2024

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
buizerd	65	68	79	53	40	51	47	43
havik	25	24	20	22	21	22	17	21
sperwer	3	6	8	8	2	7	3	8
torenvalk	6	7	14	22	15	10	10	7
boomvalk	1	1	2	3	2	2	3	2
slechtvalk	1	1	1	2	3	1	1	0
wespendief		1				1		1
bruine kiekendief		1	1				2	1
raaf		1	1	1	1	1	1	1
Totaal	101	110	126	111	84	95	84	84

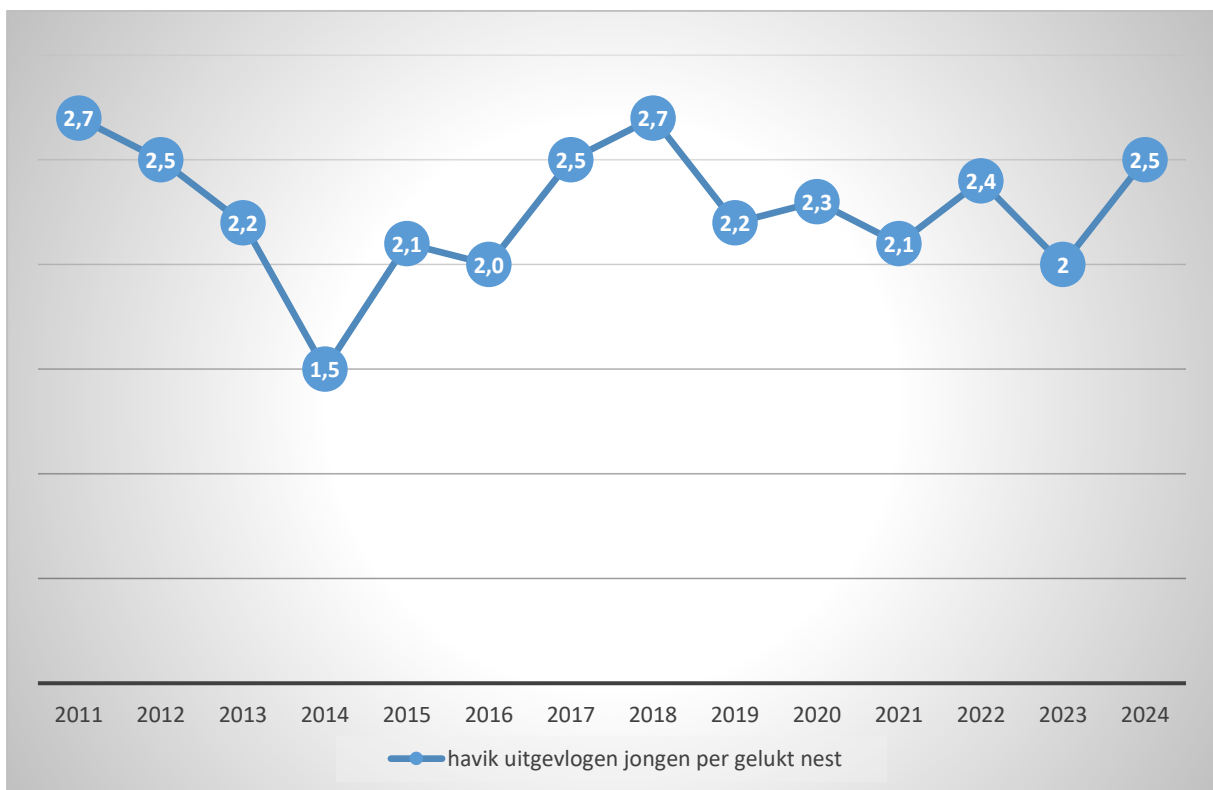
De laatste jaren blijft het aantal gevonden nesten ongeveer gelijk maar zijn er onderling wat verschuivingen.

Havik in de Loonse en Drunense Duinen, Hooge Bank en Baardwijkse Overlaat 2011-2024

Aantal nesten

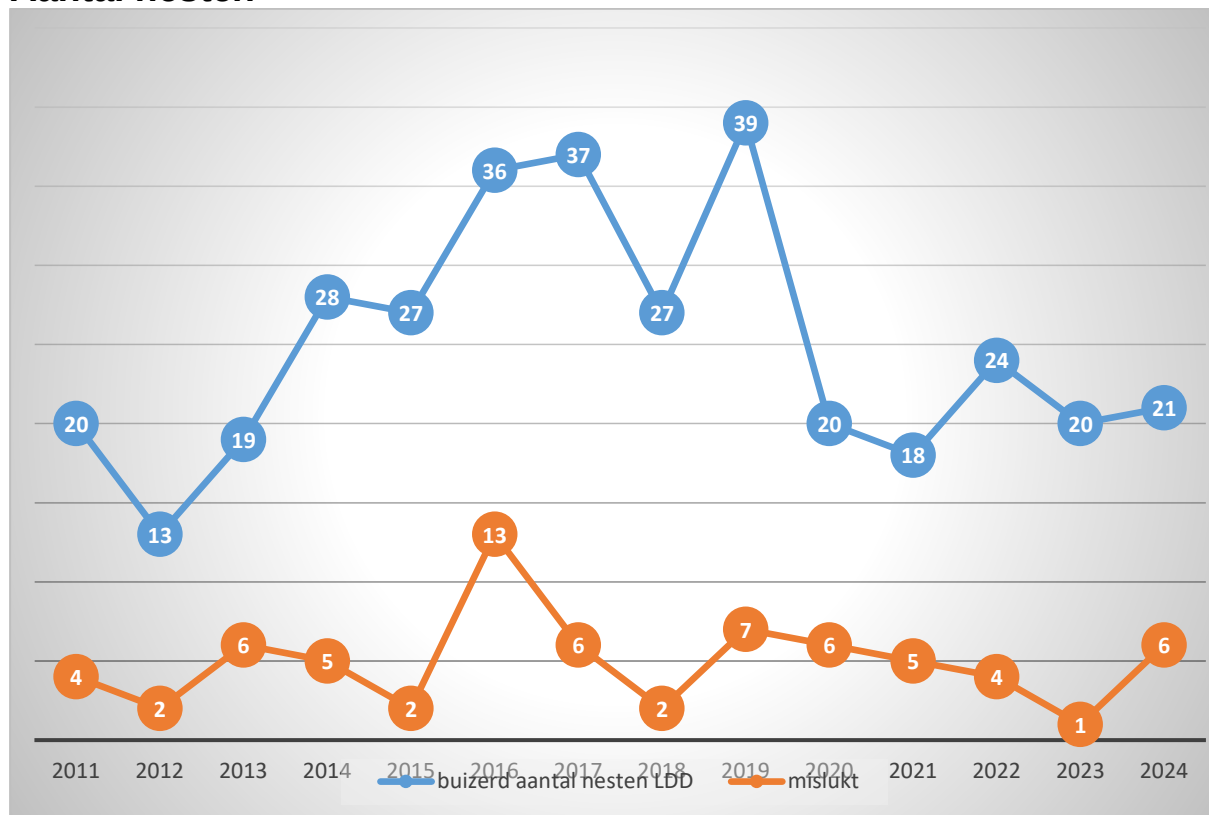

Aantal uitgevlogen jongen per gelukt nest

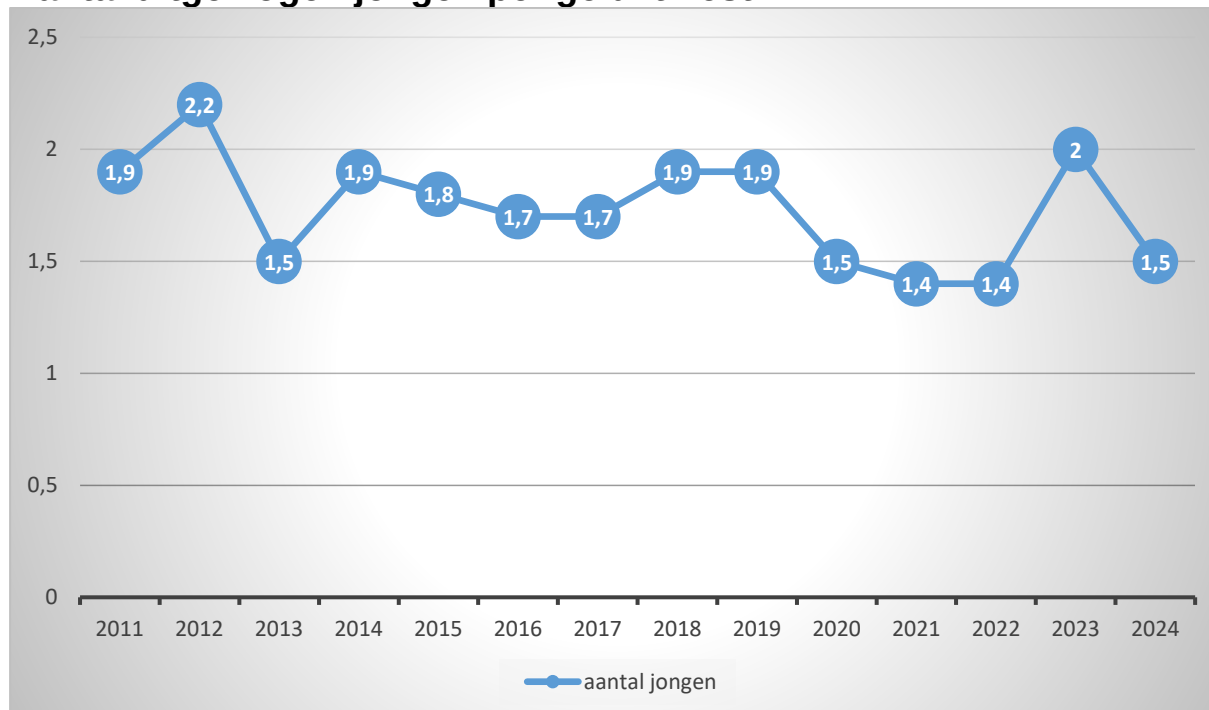

Buizerd in de Loonse en Drunense Duinen, Hooge Bank en Baardwijkse Overlaat 2011-2024

Aantal nesten

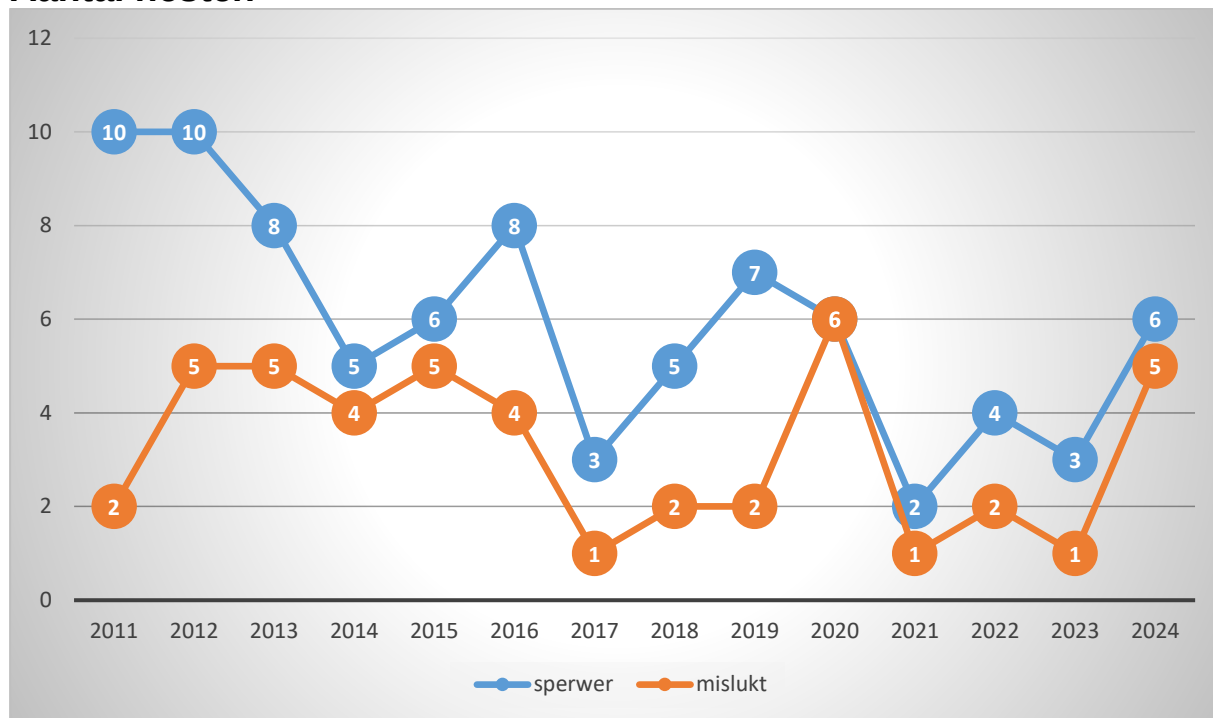

Aantal uitgevlogen jongen per gelukt nest

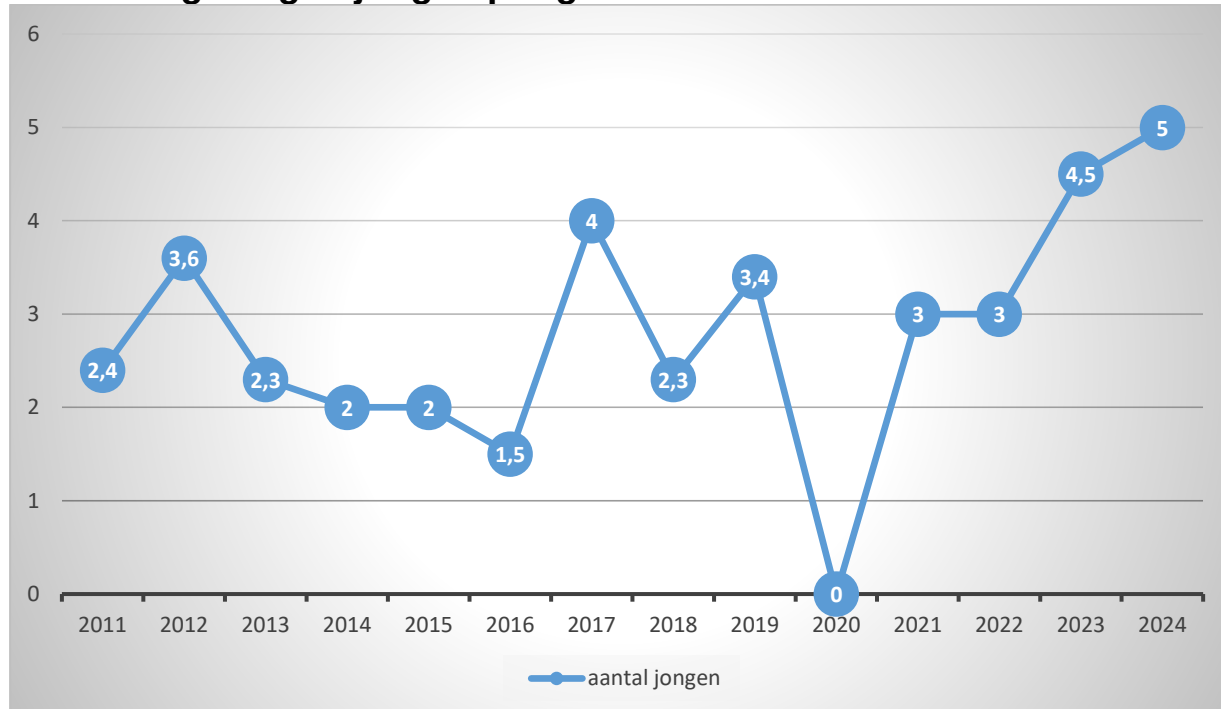

Sperwer in de Loonse en Drunense Duinen, Hooge Bank en Baardwijkse Overlaat 2011-2024

Aantal nesten

Aantal uitgevlogen jongen per gelukt nest

Broedgegevens

Havik

	nesten	eieren	N	jongen	N	uitgevlogen	N
1999	4	nb		nb		2,3	3
2000	4	nb		nb		2,2	4
2001	8	nb		nb		2,3	7
2002	6	nb		nb		2,3	6
2003	5	nb		nb		2,0	5
2004	7	nb		nb		2,5	6
2005	12	nb		nb		2,4	11
2006	11	nb		nb		2,2	8
2007	15	nb		nb		2,2	12
2008	18	nb		nb		2,4	17
2009	17	nb		nb		2,0	12
2010	18	nb		nb		2,5	15
2011	23	nb		nb		2,6	22
2012	27	nb		nb		2,4	18
2013	23	nb		nb		2,1	18
2014	23	nb		nb		1,8	20
2015	20	nb		nb		2,2	19
2016	23	nb		nb		1,8	17
2017	24	nb		nb		2,5	17
2018	24	3,4	21	2,9	23	2,7	21
2019	20	3,5	17	2,6	17	2,4	18
2020	23	3,0	20	2,5	13	2,4	19
2021	21	2,8	17	2,3	13	2,8	11
2022	22	2,9	18	2,6	20	2,6	20
2023	17	3,3	13	2,8	11	2,6	10
2024	21	3,1	18	2,7	15	2,5	16

Torenvalk

	nesten	eieren	N	jongen	N	uitgevlogen	N
2007	2	nb		nb		5,0	2
2008	3	nb		nb		3,3	3
2009	2	nb		nb		3,0	2
2010	3	nb		nb		4,7	3
2011	3	nb		nb		3,7	3
2012	3	nb		nb		5,5	2
2013	3	nb		nb		5,0	1
2014	3	nb		nb		2,7	3
2015	5	nb		nb		3,4	5
2016	5	nb		nb		2,6	3
2017	5	nb		nb		4,5	5
2018	7	5,7	6	5,7	7	5,7	7
2019	14	5,0	9	4,5	13	4,5	13
2020	21	4,9	15	3,9	19	3,9	19
2021	15	5,1	13	4,7	13	4,5	13
2022	10	4,9	9	5,0	6	5,0	6
2023	10	5,1	7	4,0	3	4,6	8
2024	7	5,1	6	4,5	2	4,8	6

Sperwer

	nesten	eieren	N	jongen	N	uitgevlogen	N
2005	3	nb		nb		2,0	2
2006	3	nb		nb		3,3	3
2007	6	nb		nb		3,0	5
2008	10	nb		nb		2,4	5
2009	4	nb		nb		2,3	3
2010	10	nb		nb		2,9	8
2011	13	nb		nb		2,7	9
2012	12	nb		nb		3,2	6
2013	9	nb		nb		2,0	4
2014	6	nb		nb		2,5	2
2015	6	nb		nb		2,0	1
2016	8	nb		nb		1,5	2
2017	3	nb		nb		4,0	2
2018	6	4,5	4	3,0	5	2,3	3
2019	8	5,3	6	3,7	6	3,7	6
2020	8	4,5	6	4,3	3	0,0	0
2021	2	6,0	2	5,0	2	3,0	1
2022	7	4,5	6	3,3	7	4,7	3
2023	3	4,0	3	3,3	3	4,5	2
2024	8	4,6	8	3,5	6	5,0	1

Buizerd

	nesten	eieren	N	jongen	N	uitgevlogen	N
2001	7	nb		nb		1,7	7
2002	4	nb		nb		1,7	3
2003	5	nb		nb		1,2	3
2004	8	nb		nb		1,3	7
2005	17	nb		nb		1,9	14
2006	16	nb		nb		1,7	12
2007	23	nb		nb		1,8	18
2008	30	nb		nb		1,7	26
2009	23	nb		nb		1,7	19
2010	34	nb		nb		1,7	19
2011	35	nb		nb		1,7	26
2012	24	nb		nb		1,7	19
2013	38	nb		nb		1,5	26
2014	36	nb		nb		1,8	30
2015	42	nb		nb		1,6	38
2016	56	nb		nb		1,5	41
2017	65	nb		nb		1,7	53
2018	68	2,3	55	2,0	49	1,8	51
2019	79	2,6	57	2,3	71	2,0	68
2020	52	2,3	38	2,1	24	1,9	32
2021	40	1,9	28	1,7	32	1,5	32
2022	51	2,2	36	1,8	45	1,7	43
2023	47	2,3	34	2,0	26	2,0	37
2024	43	2,2	35	1,7	28	1,6	32